

Risale-i Nurların itikâta Eşari, fıkihta Şafi mezhebine tabi olduğu iddia edilerek; ümmetin eksen kaymasına sebep olduğu söyleniyor. Böyle bir şey var mıdır?

Öncelikle şunu ifade edelim; itikatta İmam-ı Eşari fıkihta da İmam-ı Şafi haktır ve Ehl-i sünnettendir. Bu iki hak ekolden bahsederken, edepsizlik etmeyelim. Ümmetin başına ne geldi ise taklit, bağnazlık, taassup ve yobazlıktan (kaba saba, inceliksiz, nezaketten yoksun kimse demek) gelmiştir.

İkincisi, Risale-i Nurlar fıkih kitabı değil ki Şafi mezhebine tabi olsun. Bir iki küçük meselenin dışında, Risale-i Nurlar fıkihta değinmez, fıkih konusunda da referans olarak dört hak mezhebe işaret eder. Yani herhangi bir mezhebi öne çıkarıp, o mezhebe davet etme söz konusu değildir.

Üçüncüsü, Risale-i Nurlar imanın altı rüknü ve tenkide medar ayetler üzerinde durmuş ve tahkiki imanı temin etmek üzerine yoğunlaşmıştır. İtikadın teferruatına ait konularına çok az yerlerde değinmiş ve değinirken de **Eşari** ve **Maturudiyi** birlikte zikretmiştir.

"Cüz-ü ihtiyarînin üssü'l-esası olan meyelân, Mâtüridîce bir emr-i itibarîdir, abde verilebilir. Fakat Eş'arî ona mevcut nazarıyla baktığı için, abde vermemiş. Fakat o meyelândaki tasarruf, Eş'ariyece bir emr-i itibarîdir. Öyleyse o meyelân, o tasarruf, bir emr-i nisbîdir. Muhakkak bir vücud-u haricîsi yoktur. Emr-i itibarî ise, illet-i tâmme istemez ki, illet-i tâmme vücudu için lüzum ve zaruret ve vücub ortaya girip ihtiyarı ref etsin. Belki o emr-i itibarînin illeti, bir rüçhâniyet derecesinde bir vaziyet alsa, o emr-i itibarî sübut bulabilir. Öyleyse, o anda onu terk edebilir. Kur'ân o anda diyebilir ki, 'Şu şerdir, yapma.'"(1)

Görüldüğü gibi Üstadımız, Maturudi ve Eşari'yi ayırmadan, beraberce mülâhaza etmiştir. Bir ayrımcılık söz konusu değildir.

Dördüncüsü, İmam-ı Pezdevi Hazretleri ve bir çok Ehl-i sünnet alimi Maturudi ile Eşari arasındaki ihtilafı, hakiki olarak değil lafzi olarak mülâhaza etmektedir. Dolayısı ile "*eksen kayması*" ifadesi beyhude ve malayani bir ifadedir. Eksen kayması ifadesi, ancak ehl-i bid'at ve ehl-i dalalet bir görüşe kaymak ile olur.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Altıncı Söz.](#)